

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVI ČAS

Uredništvo in upravnštvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
— upravnštva št. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Za organizacijo.

Zadnji meseci niso bili ugodni notranjemu delu v organizacijah našega delavstva. V teku dobrega pol leta smo doživeli dvojne, precej burne volitve. Volivni čas ne nudi zdravega ozračja za ugoden razvoj notranjega razvoja delavskih organizacij. Najboljše sile so zaposlene v volivnem boju in agitaciji. Tudi to je potrebno. Mi namreč stojimo na stališču, da si mora organizirano delovno ljudstvo zagotoviti politično moč, če hoče, da svoj program izvede. Zato smo se povsod z veliko vnetostjo udeleževali volivnega boja za politično moč. Krščansko socialno delavstvo je pač lahko zadovoljno. Uspehi so posebno pri občinskih volitvah bili veliki. Stvar izvoljenih naših tovarišev pa je, da bodo program svojih krščansko socialnih organizacij izvajali dosledno in odločno. V tem prizadevanju jih moramo podpirati vsi.

Zato pa je potrebno, da se notranje življenje po organizacijah zopet poživlji. A pred vsem moramo iti na propagandno delo. Naše organizacije naj zopet prično z nabiranjem novih članov. V ta namen naj bodo zaupniki in ostali člani stalno na delu. Naša krščansko socialna misel pridobiva vedno več pristašev vsepovsod. Te je treba pritegniti v organizacijo. Organizacija ima nalogo in dolžnost, zbrati okrog sebe vse krščansko socialno delavstvo. Naslanjajoč se na močno organizirano in disciplinirano delavsko armado bo znala in mogla dosegati tudi pravih uspehov za delavski sloj.

Predpogoj prave in jeklene discipline pa je načelna poglobitev in izobrazba članov. V ta namen je treba živahnega društvenega življenja. Shodi niso dovolj. Na shodih se malokdaj doseže trajen uspeh. Govornik pride, govori in odide. Če je dobro opravil svojo stvar, je naredil velik vtis, ki pa se sčasoma izgubi. Zato moramo negovati sestanke, ki naj se vrše tedensko ali vsaj enkrat na mesec. Na teh sestankih naj se razpravljajo tekoče zadeve, dnevna vprašanja, načelne stvari, ki so ravno na dnevnem redu itd. Taki sestanki so navadno najboljša šola delavskih voditeljev in govornikov. Če hočemo pa dosegati uspehov na teh sestankih, če hočemo naše delavstvo strokovno, politično in načelno vedno bolj izobraževati, za to je treba voditeljem mnogo brati. Delavski organizator mora biti stalno poučen o razvoju svoje organizacije doma, o bratskih organizacijah krščanskega delavstva drugih narodov, o položaju delovnega ljudstva doma in na tujem. Stalno mora biti informiran o delavskih zahtevah, pridobitvah, socialnih zakonih, ki se sklepajo drugod, ker le na ta način se bo mogel izpopolnjevati in vzgajati sebe ter druge. Nikdar pa ne moremo dovolj glasno poudariti potrebe načelne izobrazbe, ki odgovarja na vprašanje, zakaj sem član ravno krščanske organizacije?

Čitati je treba! Zato moramo skrbeti za razširjenje naših brošur, ki jih je že precej izšlo. Predvsem pa moramo širiti naše časopise! Priporočamo najprvo »Našo moč« kot strokovno glasilo. Priporočamo pa posebno »Novi čas« kot politični dnevnik krščanskega delavstva! Sedaj v mesecu juniju naj se zopet razprede agitacija, da bo »Novi čas« ob nastopu druge polovice leta znatno močnejši in boljši ter lahko vršil svojo dolžnost.

V tem smislu, vsi tovariši, na delo, da se naša organizacija še bolj ojači in da se celokupno delavstvo združi v taboru edino rešilnega krščanskega socializma!

Iz sovjetske Rusije.

LDU London, 1. junija. (Reuter.) Kakor poročajo »Times« iz Helsingfors, je v Moskvi izbruhnila vstaja.

LDU London, 1. maja. (DunkU.) Kakor poročajo »Morning Post«, potrjujejo uradne vesti, da je Litvinov imenovan za boljševiškega državnega podtajnika za zunanje posle. To imenovanje naj bo pa samo priprava za nadomestitev Čičerina po Litvinovu kot ljudskem komisarju za zunanje posle. Čičerin je dokončno padel v nemilost. Njegovi dnevi so šteti.

Velika kriza v vladnih strankah.

Razkol v radikalnem klubu.

Belgrad, 1. junija. (Izv.) Takoj, ko sta dr. Karamahmedović in dr. Spaho Pašiću javila svojo demisijo, je Pašić sklical ministrski svet k sebi, kjer je prišlo do zelo burnih scen. Do zaključka ni prišlo in se bo seja nadaljevala danes.

Belgrad, 1. junija. (Izv.) Demokratski poslanci iz Vojvodine bodo dali v klubu izjavo, da bodo glasovali proti členu 43, ki govori o razdelitvi veleposestev in ki najbolj prizadeva Vojvodino.

Belgrad, 1. junija. (Izv.) Pašić je pozval dr. Srskića, da ali izstopi iz kluba, ali pa da glasuje za III. oddelek. Kaj bo storil dr. Srskić, se še ne ve. V parlamentarnih krogih se govori, da bodo on in drugi radikalni poslanci iz Bosne, v slučaju, da vlada ne sprejme demisije dr. Spahe in dr. Karamahmedovića, izstopili iz kluba.

LDU Belgrad, 1. junija. (ZNU) Ob 17.15 sta muslimanska ministra dr. Karamahmedović in dr. Spaho predala ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću pismo ostavko. O tej zadevi je muslimanski klub izdal popoldne poseben komunikat: Jugoslovanski muslimanski klub je imel danes plenarno sejo, katere so se udeležili vsi njegovi poslanci, ki so ugotovili, da vlada ni izpolnila velikega dela sporazuma, sklenjenega v mesecu marcu t. l. Radi tega je klub sklenil, naj minister za trgovino in industrijo dr. Spaho in minister za narodno zdravje dr. Karamahmedović podata ostavko kot ministra.

Protest proti ljudskim glasovanjem v Avstriji.

LDU Dunaj, 1. junija. (Dun. KU) Kakor doznava »Politische Korrespondenz«, je posetil danes jugoslovanski upravnik Rasić zveznega kancelarja dr. Mayrja in mu podal v imenu svoje vlade izjavo, da se Jugoslavija povsem priključuje protestu zavetnikov glede priključitvenega vprašanja.

LDU Dunaj, 1. junija. (Dun. KU) »Politische Korrespondenz« javlja: Nemški drž.

kanceler dr. Wirth se je potom avstrijskega poslaništva v Berlinu obrnil na avstrijsko zvezno vladu z nujno zahtevo, naj z ozirom na sočasni mednarodni položaj Nemčije in na vprašanja, ki se še poravnajo, stori vse, kar ji je možno, da izostanejo nadaljnja glasovanja za priključenje k Nemčiji po posameznih deželah.

Položaj v Nemčiji.

LDU Berlin, 1. junija. (Wolff.) Državni kancelar dr. Wirth je imel danes v državnem zboru svoj veliki programatični govor. Zbornica je bila popolnoma zasedena in vse tribune polne. Navzočni so bili ministri novega kabineta. Ko je predsednik Loebe otvoril sejo ob polu sedemnajstih, je izvajal državni kancelar: Naš program se more izraziti v treh besedah: Sporazum, obnova in sprava. Izpolniti hočemo svoje obveznosti do skrajnosti. Po sprejemu ultimata je prišla naša politika v gotove tire. Ultimatum nam daje kratke roke, eden je že potekel in mi ga nismo zamudili. (Odobranje.) Državno finančno ministrstvo je pripravilo vse potrebno, da se bomo držali tudi nadaljnjih rokov. Uklonili smo se v vprašanju razorožitve. Zahteve pariške konference glede mornarice in letalstva so izpolnjene. Izvršen je načrt za prepo-ved letal. Izdana je prepoved za uvoz in izvoz gradiva za letala. Odrejena je omejitev policijskega moštva na 150.000 mož. Odredbe za izpremembo vojnega zakona in za uvoz in izvoz vojnega orožja bodo v kratkem predložene državnemu zboru. Za razorožitev posameznih bramb so ukrepane potrebne odredbe. Kar se tiče nalog gospodarskega dela ultimata, obsega program in socialno-etične naloge. Ako bomo imeli letos tak izvoz, kakor leta 1920, bomo morali plačati tri in eno četrtno milijarde zlatih mark. — Izvozni indeks je nesrečen, brutalen in sirov. Učinek na svetovno gospodarstvo se bo kmalu pokazal. Treba bo postaviti nov indeks.

Delavsko gibanje v Angliji.

LDU London, 1. junija. (Reuter.) Spodnja zbornica je prejela sklepe glede varstva važnih industrij.

LDU London, 1. junija. (Reuter.) Strojarska organizacija prometnih delavcev, železničarjev in strojevodij je sklenila, ukiniti zaporo prometa s premožem, ne glede na njen izvor in namen.

Položaj v Šleziji.

LDU London, 1. junija. (Reuter.) Po vesteh iz poljskega vira so v Gorenji Šleziji med Nemci in Poljaki pogajanja za premirje v teku.

LDU Pariz, 1. maja. (Brezlično.) Različne časniške korespondence javljajo svojim listom iz Gorenje Šlezije nemško ofenzivo na široki podlagi. Doslej te vesti še niso potrjene.

LDU Opole, 1. junija. (Wolff) Odbor dvanajstoroce nemških strank je podal generalu Le Rondeu izjavo, da medzavezniška komisija nemških obrambnih čet ne smatra za upornike.

Dve konferenci.

Po vseh nasledstvenih državah bivše avstro-ogrske monarhije čuti splošnost in posamezniki velike ovire, ki nam stopajo nasproti ob vsakem koraku vsled dejstva, da pravni in gospodarski odnosi med temi deželami v podrobnostih še niso urejeni. Za vsako izmed sedmerih nasledstvenih držav je bistveno važno, da se ti odnosi čim prej razčistijo in uredijo. To delo imata izvršiti predkonferenca v Rimu, ki se vrši že od 6. aprila t. l., in pa konferenca v Portorose, ki se snide dne 15. junija t. l.

Sklepi, ki se bodo rešili že na rimski predkonferenci, bodo končnoveljavni in bodo potrebovali le še ratifikacije pristojnih parlamentov, ostala vprašanja pridejo pred konferenco v Portorose, katere se bodo udeleževale tudi države velike entente. Med predmeti, o katerih sklepa rimska predkonferenca, so ti-le: ureditev vprašanja o državnih pripadnostih pravnih oseb, posebno trgovskih družb, katerih kapital izvira iz drugih dežel; ureditev vprašanja o odškodovanju oseb, ki jih je vojna ovirala, da niso mogli izpolniti gotovih predpisov ali obveznosti in trpe vsled tega škodo; fidejkomisi; pravna pomoč; dalje ureditev vprašanja o razdelitvi rezerv socialnega zavarovanja in državnih zavarovalnih zavodov; potem vprašanje o ureditvi in obračunu dolgov in terjatev med zasebniki raznih držav; ureditev vprašanja o plačevanju pokojnin nameščenecv prejšnje monarhije, o čemer bo veljalo načelo, da se bodo plačevale pokojnine le tistim osebam, ki bodo živele v dotični državi; vprašanje o obdavčenju imetja, ki ga ima kak posameznik v drugi nasledstveni državi, da se prepreči dvakratno obdavčenje.

Konferenca v Portorose bo reševala naslednja vprašanja: Zamenjava najvažnejših surovin, kovinskih izdelkov in živil; pogodbe o olajšavi medsebojnih pošt-nih, brzojavnih in telefonskih zvez; pogodbe o pospešenju osebnega in tovarnega prometa med državami, o medsebojni pomoči z železniškimi vozovi in lokomotivami in olajšanjem poprave železniških voz, dalje z dogovori glede valute in omiljenjem predpisov glede potnih listov itd.

Vse to so stvari, ki večinoma režejo v meso najširše sloje in se bodo vse nasledstvene države prav oddihnile šele tedaj, ko bodo ta vprašanja končnoveljavno urejena. Zato smemo upati, da bodo šle v Rimu in Portorose vse države druga drugi na roke, da bosta konferenci imeli popoln uspeh.

Širite „NOVI ČAS“

Obratni svetli in delavstvo.

Češkoslovaški narodni skupščini sta bila že pred meseci predložena dva zakonska načrta za uredbo obratnih svetov: enega so vložili češki, drugega nemški socialni demokrati. Češkoslovaška vlada je odposlala nato v Nemčijo in Avstrijo posebno komisijo, da prouči tamkaj ustanovo obratnih svetov. Po vrnitvi komisije pa se je s sodelovanjem državnega socialnega zavoda sestavila medministrska komisija, ki je sklicala več enket, na katerih so razpravljali o gornjih dveh zakonskih načrtih za ustanovitve obratnih svetov. Na enketah so sodelovali tako delodajalci kakor delojemalci in se je na njih kljub vsem navideznim nepremagljivim nasprotjem pokazalo, da se bo v tem vprašanju gotovo dosegel kompromis. Vprašanje pride na dnevni red narodne skupščine še tekom letošnjega poletnega zasedanja.

Zanimivo je, kako sodijo o obratnih svetih strokovni krogi na Češkem. O tem nam podaja en zgled »Prager Presse«, ki priobčuje o tem predmetu članek inženirja Henrika Fleischnerja, višjega stavbnega svetnika v ministrstvu za javna dela, ki je bil član študijske komisije, katera je potovala v Nemčijo in Avstrijo. Fleischner je po svoji vrnitvi takoj začel prirejati po celi državi tečaj in predavanja za obratne svetle ter je spisal knjigo o izkušnjah socializacije v Nemčiji. Inž. Fleischner pravi v svojem gori omenjenem članku:

»Socialna gospodarska politika se ne more več upirati novim potem za dosego starih ciljev. Nove tehnične delovne metode so postale neobhodno potrebne. Na to so podjetniki tudi pripravljeni. Delavstvo samo je po izkušnjah v Rusiji, pa tudi v Nemčiji in Avstriji prišlo do spoznanja, da je neobhodno potrebno, da ostane vodstvo in iniciativa v obratih v rokah podjetnikov. Pač pa se mora v bodoče delavstvu omogočiti sodelovanje na obratih, toda zaenkrat ne kar povprek, ampak potem skrbno izbranih, najposobnejših njegovih zastopnikov: v obratih svetih. Za to svojo nalogo — za sodelovanje v obratih se mora delavstvo pripravljati s poglobitvijo svoje politične in gospodarsko-tehnične izobrazbe. Na ta način se bo končno dalo doseči tisto zaupanje v vodstvo, ki je za povzdigo produktivnosti narodnega gospodarstva in za začetek uspešne socializacije prvi predpogoj.

Inteligentno delavstvo samo spoznava, da je za preporod gospodarskega življenja delavcev čut za odgovornost in disciplino, delavčeva izobrazba v političnih in gospodarsko-tehničnih vprašanjih neobhodno potreben. To kaže ogromen naval delavstva na tečaje za obratne svete. Delavska mladina na teh tečajih predavanja stenografira in jih izdaja v brošurah, ki gredo v mnogo desetstotih izvodov med delavstvo. Pisatelj je vzbudil med delavstvom na Češkoslovaškem veliko zanimanja, da pisatelj ne more več zmagovati vseh pozivov za predavanja, ki mu dohajajo iz vseh delov dežave.

V tem resnem stremeljenju in požrtvovalnem delu na samoizobrazbi delavstva vidi inž. Fleischner zarjo novega življenja. Tu se poraja solidarnost mišljenja in ustvarjanja vseh delavnih razredov.

Jugoslavija in Grška proti Albaniji.

LDU Atene, 1. junija. (Havas) Kakor se poroča, sta se Grčija in Jugoslavija sporazumeli, da podvzameta pri albanski vladi korake, da se končajo izzivanja v Spodnjem Epiru. Ako Albanija vztraja pri svojem nadaljnjem postopanju, bosta Grčija in Jugoslavija ukrenili vse potrebno, da odporneta ogroženemu prebivalstvu.

Iz seje konstituantne.

Belgrad, 1. junija. Popoldne se je seja ustavotvorne skupščine nadaljevala ob 16.50. Prvi je govoril komunist Laza Stefanović, ki je kritikoval politiko vlade, katera se ozira samo na banke in kapitaliste v škodo delavskega ljudstva. Pravi, da je izrabljanje po bankah doseglo že skrajne meje. Nato je govoril o podpiranju

kmetskega prebivalstva ter je izjavil, da določbe v 3. oddelku ustave ne bodo izle-žile potreb kmetrov in delavcev. Kritikoval je nadalje državni proračun, češ da je 73 odstotkov izdatkov določenih za vojno ministrstvo in samo 27 odstotkov za ostale državne potrebe, radi česar ni ničesar ostalo za izboljšanje kmetskega položaja, o čemer se toliko govori. (Ugovori.)

Zatem je govoril minister za socialno politiko dr. Vekoslav Kukovec, ki se je bavil v svojem govoru z invalidskim vprašanjem, zaščito dece in delavskim vprašanjem.

Zatem je govoril poslanec dr. Svetomir Mijatović (demokrat) o zasebni lastnini, ki je podlaga družabnemu redu. Poudarja, da v principu ne pomenja vzdrževanja družabnega zla. Glede agrarnega vprašanja je izjavil, da ni samo gospodarsko, temveč tudi socialno in nacionalno.

Nato je govoril poslanec Mihajlo Stojić (zemljoradnik), ki je naglašal, da je srbski kmet pretrpel mnogo škode v pripravi za vojno, kakor tudi v vojni sami, ko je upal na boljše življenje.

Nato je govoril dr. Čeda Kostić (radikalec), ki je kritikoval posamezne člene 3. oddelka. Kar se tiče agrarne reforme, je izjavil, da zadostujejo določila, ki jih vsebuje.

Za njim je govoril Vladimir Milič (komunist) o invalidskem vprašanju ter pobijal izvajanja ministra za socialno politiko, češ da je vlada izdala celo vrsto odredb v korist invalidom. Trdi, da so napačni principi, po katerih se rešuje invalidsko vprašanje, ker stoji vlada na stališču, da se naj daje invalidska podpora onim, ki so v boljšem položaju, namesto onim, ki so največ potrebni.

Končno je govoril zemljoradnik Mile Balaban, ki je kritikoval politiko radikalcev, katerim je očital, da delajo na eni strani v prilog muslimanom, na drugi strani pa jim nasprotujejo. Govoril je proti begom ter se bavil s posameznimi členi 3. oddelka, glede katerega je zahteval, naj se izpopolni po načrtu zemljoradniškega kluba.

Govorila sta še poslanca Ljudske stranke Kranjc in Nemanjč, ki sta odločno nastopala proti sedanjemu režimu in obsojala vladni ustavni načrt z gospodarskega vidika.

Politični dogodki.

Inteligencia brez hrbenice. Da umska izobrazba brez pravne vzgoje ne oplemenituje značaja, je znana reč. Slovensko, hrvatsko in nič manj srbsko ljudstvo je to tekom dob na svojih lastnih otrocih bridko dovolj izkusilo. Ljudski sinovi, ki so prišli v šole, so se zaradi napredovanja v službi izneverjali svojemu narodu in z zagrizeno vno mo služili režimom, ki so bili narodu tuji, ako ne celo sovražni. Višji uradniki in funkcionarji slovanskega pokolenja, ki bi bili ostali narodnim in ljudskim težnjam zvesti, so bili malone bele vrane. Tako je bilo pod tujci, a nič boljše ni danes, ko živimo sicer v svoji lastni, svobodni domovini, a ne enakopravni, marveč pod nadvlado enega plemena. Seveda se ta nadvlada ne da primerjati s prejšnjim tujim gospodstvom, vendar je pa tudi ona krivična in škodljiva, ona obe drugi plemen trajno razočarava in vznevoljuje. Vsak izmed nas ve, da se ob zedinjenju nismo bili tako zmenili in da je enakopravnost edini pravi in trajni temelj tej državi. Tako naše kakor hrvaško ljudstvo vztrajata na tem stališču in vodita zanj trdovraten boj. Toda velik del inteligence je ljudstvo tudi topot izdal. Zaradi službene lojtrice ali drugih osebnih koristi se je slepo vdinjal velesrbski hegemoniji in se peha in poti za sedanji krivični režim. Topot se odlikuje v svoji ponižujoči hlapčevski vlogi posebno slovenska inteligencia — hvala Bogu ne vsa, ampak samo fisti del, ki jadra pod obledelo »demokratsko« zastavo. Ta inteligencia se izpozablja celo tako daleč, da napada najvišji slovenski kulturni zavod — vseučilišče, ga ponižuje in smeši slovenski narod kot domiljav, ker hoče imeti na svojih tleh to najvišje znanstveno ognjišče. Ker se jim ni posrečilo preprečiti slovenske univerze, jo skušajo sedaj vsaj ovirati in okrniti. Tako se je zadnje dni oglašil v »Narodu« dr. Luschitzki, zadnji čas asistent na zagrebški medicinski fakulteti, drugače slovenski »demokrat«. Mož se zaganja proti ljubljanski medicinski fakulteti in na naravnost nesramen način smeši Slovence, ki jo hočejo imeti. Pokazuje na Ljubljano kot brezpomembno malo gnezdo, kjer mora dijaki ostati zarukan, dočim sta mu Zagreb in pa Belgrad evropski velemesti, po katerih se kultura kar cedi. Vprašati se moramo, kako se inteligentni človek ne sramuje v taki goloti pokazati svojega lizunstva. Tako daleč se ne izpozablja niti sam dr. Ilesić. Mi g. dr. Luschitzkemu želimo med brati Hrvati in Srbi najlepšo karijero, toda za službi naj si jo s svojim znanjem, ne pa z izigravanjem splošnih slovenskih dobrin. Ve naj in vedo naj tisti, v katerih zmislu dela, da za slovensko univerzo stoji vse slovensko ljudstvo, ki vidi v njej jamstvo za svoj

nemoteni kulturni razvoj in vsestranski napredek. Ravno široki ljudski sloji so se posebej interesirani na domačem vseučilišču, ker bo doma marsikakemu proletarskemu sinu in tudi hčeri omogočena visokošolska izobrazba, ki bi jima drugače ostala nedosegljiva. Zato, inteligenca brez izjeme, roke proč od našega vseučilišča!

+ Rusi v Belgradu. V zvezi z vprašanjem Vranglove vojske se mudi v Belgradu že tri dni princ Lvov, znani predsednik ruske vlade početkom revolucije in član kabineta Kerenskoga.

Dnevni dogodki.

— 1., 2. in 10kronski bankovci se bodo zamenjavali še do 10. junija.

vice leta znatno močnejši in boljši lahko vršil svojo dolžnost.

— Odkodnina za izgubljene denarne pošiljke avstro-ogrskih vojni ujetnikov v Sovjetski Rusiji. Vse osebe in društva, katere zahtevajo povračila za izgubljene denarne pošiljke, poslani bivšim avstro-ogrskim ujetnikom v Sovjetski Rusiji, naj svoje prijave pošiljajo neposredno likvidacijskemu odseku kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju ali pa »Odele-nju za izvršenje mednarodnih ugovora v Belgradu«.

— Delavske kolektivne pogodbe in razsodišča na Češkoslovaškem. Dne 28. m. je sklicalo češkoslovaško ministrstvo za socialno politiko enketo podjetnikov in delavcev, na kateri so razpravljali o vladnem zakonskem načrtu za delavske kolektivne pogodbe in razsodišča. Do sklepov ni prišlo, ker so šla mnenja zelo narazen. Delavski zastopniki so bili za odgoditev vprašanja, dokler se gospodarske in delavne razmere ne razčistijo.

— V Švici število katoličanov raste. Švica šteje po zadnjem ljudskem štetju 3.883.000 prebivalcev. Med temi je 1.528.000 katoličanov, 2.217.596 protestantov raznih sekt, 28.280 starovercev in 20.951 židov ter je treba popraviti statistiko, kjer se je govorilo o četrtini ali slabi tretjini katoličanov. Dejanski jih je skoraj polovica, imajo najbolj razširjene časnike ter močno organizacijo, katoliško vseučilišče v Fryburgu. Zdaj hčejo ustanoviti še drugo vseučilišče v Luzernu. Njih šolstvo, posebno srednješolsko, je v najlepšem procvitu.

— Povsod Stinnes. Znani nemški kapitalist Stinnes je kupil velike metalur-gične zavode v Brianskem na Ruskem. Ob-ljubil je dati 70 lokomotiv in prvem, 200 v drugem in 1200 v tretjem letu ter zvišati dobavo v tej meri, da bo kasneje mogel dati 8000 lokomotiv in pa 80.000 vagonov. Tudi je obljubil, da bo od vsega dobička pripadla tretjina sovjetski vladi.

— Prebivalstvene razmere na Češkoslovaškem. Po dosedaj zbranih podatkih ljudskega štetja na Češkoslovaškem je bilo tamkaj dne 1. februarja 1921. 1.933.776 hiš, 3.121.430 stanovanskih strank in 13.595.730 prebivalcev. Na vsakih 100 hiš odpade 161 strank in 703 prebivalci. Na Moravskem in v Šleziji se je število prebivalstva zvišalo za 1,3 %, na Češkem pa za 1,7 % padlo.

— Obsojeni tatovi. Dve železni tra-verzi sta ukradla iz ograje ob državni ce-siti Kranj—Kokra Lovrenc in Alojzij Ži-berit iz Suhe. Lovrenc Žibert je bil zato obsojen na 3 in Alojzij Žibert na 2 meseca težke ječe. — Na 3 mesece ječe je bil obsojen Josip Demšar iz Rudnika, ker si je prilastil zabojo, katerega je našel na cesti med Škofjo Loko in Trato. — Anton Gor-janc iz Ljubljane je bil obsojen na 6 ted-nov strogega zapora, ker je ukradel Mariji Jamnik v Škofji Loki 2 metra volnenega blaga.

— »Lump! Falot! Tat! Daj mi skopec nazaj, ki si mi ga ob belem dnevu ukradel; potep, ali nimaš nič drugega opraviti!« je kričal Janez Žran nad dvema orožnikoma, ko sta pri njem izvedla hišno preiskavo. 3 dni bo za to zaprt.

Ljubljanski dogodki.

Ij Volitev ljubljanskega župana se te-daj res približuje. Kakor poroča današnje »Jutro«, so demokrati svoja dva priziva proti volitvam umaknili, vsled česar so postale volitve pravomočne. »Narod« in »Jutro« sta poročala, da se bode prva seja vršila torek 7. t. m. Sejo bo sklical občinski svetnik Janko Jeglič (SLS) kot najstarejši obč. svetnik. Kedaj jo bo skli-cal, to bo določil on. Zato se še ne ve, ke-daj bo prva seja, ker obč. sv. Jeglič do vče-raj še ni bil obveščen, da so volitve pravo-močne. »Jutro« ima glede pogajanj radi župana poročilo, v katerem pravi: »JDS se sploh ne pogaja, z SLS in je sodelovanje de-mokratov s klerikalci izključeno«. To po-trdimo v polni meri. Samo ena razlika je: Mi smo že opetovano in še včeraj izjavili, da med ljudsko stranko in JDS ne more biti nobenega kompromisa. Zato današnja »Jutrova« izjava učinkuje zelo komično, ker vsak ve, da bi se JDS rada vezala ma-gari s komunisti, le da bi ohranila župana. Ker pa je nihče ne mara, mora izjavljati,

da se ne pogaja... Hudo je to za to držav-notvorno stranko v njeni glavni trdnjavi — v Ljubljani.

Ij Tobačno delavstvo ima v nedeljo 5. junija ob 9. uri dopoldne na Rožniku sv. mašo. Pridite v obilnem številu!

Ij Pevska vaja za akad. mašo je danes ob 5.—6. ure popoldne v pevski sobi fran-čiškanskega samostana. Polnoštevilno in točno.

Ij Darujte za dečji dan! S skromno prireditvijo nastopi Ljubljana ob priliki dečjega dneva v nedeljo 5. junija samo s cvečičnim dnevom in prodajo znakov in odkupnic. Zato pa pričakujemo, da bo ob-činstvo v polni meri pokazalo razumevanje za to prireditev in pokupilo vse cvetke in znake brez vsakega prigovarjanja in brez velike reklame. Tako olajša tudi gospem in gospodičnam, ki bodo na poziv Kola jugoslovanskih sester požrtvovalno sodelo-vale pri prodaji, njihovo delo. Znaki in od-kupnice so lepo izdelani in se bodo pro-dajali po pol dinarja, en dinar, dva dinarja in odkupnice po pet dinarjev. Naj ne bo v nedeljo nikogar, ki ne bi imel znaka »dečjega dneva«.

Naša društva.

d Zarja. V nedeljo 5. junija bo praz-niovalo jugoslov. kat. akad. društvo »Zarja« 20 letnico svojega obstoja. Spored slavnosti je ta-le: Ob 7. skupno sv. obhajilo in sv. maša, ki jo daruje g. starešina dr. Anton Breznik v stolnici. Ob 9. slavnostno zboro-vanje v dvorani Akademskoga doma (Mi-klošičeva cesta). Govore: Predsednik »Zar-je« tehnik Jerina »Ob 20 letnici«; g. stare-šina dr. Žvokelj »Nekaj iz zgodovine Zar-je«; tehnik Sušnik »Naše mišljenje in pre-pričanje«; g. starešina dr. Puntar »Pro-gram Zarjinega dela za bodočnost«. Ob

Širite svoj dnevnik »NOVI ČAS«.

Iz organizacij.

Tobačni delavec.

SHOD TOBAČNEGA DELAVSTVA
V LJUBLJANI.

Ljubljana. Sinoči se je vršil v gostilni na Tržaški cesti 11 številno obiskan shod tobačnega delavstva. Tovariš Sušnik je po-ročal o svojem organizacijskem potovanju po Dalmaciji in Hercegovini, kjer se je to-bačno delavstvo organiziralo v Zvezi to-bačnega delavstva. S tem je dan zahtevam tobačnega delavstva poudarek, ki ga bo morala uprava odnosno ministrstvo upo-števat. Za državo znači tobačna kultura in tobačna fabrikacija velikanske profite — pri vsem tem pa država odtrguje delav-stvu najpotrebnejši zaslužek. Vlada igra baš s tobačnim delavstvom zelo nečastno igro. Ko je bil pred časom delegat uprave iz Belgrada v Ljubljani, je jasno obljubil, da dobi delavstvo takojšnji povišek 8—10 kron dnevno. Danes, po tednih, pa ne ve še o povišku nihče nič. To je igra z delav-stvom, ki si je pa ne bo pustilo še dalje dopasti. Danes nastopa centralna zveza to-bačnega delavstva imenom vsega tobač-nega delavstva v Dalmaciji in Hercegovini z odločno zahtevo, da uprava odnosno mi-nistrstvo takoj brez pridržka odredi že ob-ljubljeno povišek in drugo, da se končno veljavno reši zahteva tobačnega delavstva, ki pravi: če služimo državi, hočemo, da nas država tudi prizna za svoje usluž-bence.

Shod je prevevala odločna volja de-lavstva, da stopijo v boj za svojo pravico. V gorenjem smislu se je sklenila resolu-cija, ki se je odposlala na vsa merodajna mesta. O shodu in sklepah se je poslalo ob-vestilo tudi ostalim tobačnim tovarnam v državi, ki so organizirane v Zvezi tobač-nega delavstva.

Uspeli bomo, če se vsi še neorganizirani tovariši in tovarišice priključijo naši organizaciji, ki je danes najmočnejša orga-nizacija tobačnega delavstva v državi.

Sv. maša na Rožniku. Tobačno delav-stvo ima v nedeljo, dne 5. junija ob 9. uri na Rožniku sveto mašo. Prosimo za obilno udeležbo.

Železničar.

Odborova seja Prometne zveze se vrši v nedeljo, dne 5. junija t. l. v drugi so-bi I. delavskega konzumnega društva, Kongresni trg št. 2. V prepričanju, da se odbor zaveda svoje dolžnosti, pričakuje polnoštevilne udeležbe — predsedstvo.

Kmetijski delavec.

Cven. Zveza kmetijskih delavcev je priredila na dan 16. maja tombolo, katere obisk je bil izvršten. Žalibog je bilo vod-stvo te tombole v rokah enega nesposob-nega, ki je povzročil nezadovoljstvo ob-iskovalcev in škodo skupini. Novo izvolje-ni odbor prosi vse člane skupine za redno in pošteno delo vnaprej. Ne sirašite se

četrt na 14. uro z vlakom na izlet na Vrh-niko. — Vsi katoliški inteligenti in pri-jatelj katoliškega dijaštva se najpristrčneje vabijo, da se udeležijo vseh točk celodne-vne slavnosti. Preglejmo in presodimo skup-no sadove dveh desetletij in smelo razvij-mo svoj prapor, da se v vsa srca neizbris-no vtisne njegov napis »Na delo krščan-sko!« — Odbor.

d Ljudski oder iz Ljubljane gostuje v soboto, dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer z igro »Pretkani Scapin« v Ljudskem domu na Viču. Vstopnice se dobe v predprodaji v prvem ljubljanskem delavskem konsum-nem društvu na Viču.

Ljubljanska poroča.

Včeraj je poročno sodišče obsodilo konjskega tatu Pivka na 15 mesecev težke ječe (ne na 15 let, kakor je bilo včeraj pomotoma poroča-no).

Tatova v avtomobilu Martine in Keržič sta bila oproščena.

Ciganska tatinska družba 4 ciganov in cigank je bila obsojena na 10 mesečno težko ječo.

Danes je predsedoval porotnemu senatu g. nadsvetnik Rekar, votanta sta gg. nadsvetnik Einspieler in okrajni sodnik Kralj, obtožbe zastopa državni pravdnik Laurencak.

Vlom v Zajašovniku.

V noči na 30. julija 1920 je bilo vlomjeno skozi okno v zaklenjeno hišo Karla Novaka. Vlomilci so odnesli blaga v vrednosti 15.085 kron. Orožniki so drugi dan v Dobertišji vasi prijeli dva sumljiva moža, pri katerih so našli več ukradenih reči. Eden od obeh je bil silno nevarni, že večkrat predkaznovani vlomilec Miha Bubnič, drugi pa Albert Razgona. Bubnič je šele čez 4 mesece pove-dal sodišču, kdo da je. Bubnič in Razgona sta osu-mljena še 16 vlomov, ki pa niso dovolj dokazana, tudi zaradi teh tožena.

Obtožena je zagovarjal g. dr. Klepec. Bubnič je bil zaradi tatvin že osemkrat pred-kaznovan; enkrat je sedel 3 leta v ječi.

Porotniki so na nje stavljeni vprašanja so-glasno potrdili, na kar je bil Miha Bubnič obsojen na 6 let in Albert Razgon na 18 mesecev ječe.

Viničar.

Vurberg. 19. junija bo po sv. maši ob 10. uri v stari šoli javen shod, na katerem bo govoril govornik iz Maribora o slabem stanju, v katerem se nahajamo viničarji. Vsem, ki jim je ležeče na tem, da se bedni položaj delavcev izboljša, priporočamo, da se tega shoda v velikem številu udeležijo.

Trgovski in zasebni nastavljencl.

Ljubljana. V Ljubljani je veletrgovec, katerega ime za danes izpustimo. Ta pro-daja samo na debelo in dela pri tem kaj mastne dobičke in je napram svojim usluž-bencem nadvse prijazen. Prodajalka, ki de-la do 10 ur na dan, ima 800 K mesečne pla-če. Ker ji to komaj zadošča za čevlje, je prosila za povišanje, ki ji ga je lastnik tudi obljubil. In res, prvega je dobila — čujte — kar 20 kron več! Res veliki dobiček. — Še bolj človekoljuben pa je drugi velekapit-list. K njemu je na njegovo anonco, da potrebuje večjo prodajalko, prišla neka gospodična. On jo je takoj sprejel in ji na vprašanje po plači s prav sladkimi beseda-mi razlagal: »Bomo že naredili, da boste zadovoljni« itd. Gospodična je nastopila in je morala poleg prodajalinskih del oprav-ljati posle, ki bi jih niti postrežek ne ho-tel in zato ji je g. šef nakazal ob mesecu — 400 kron! — To so ljudje, ki pravijo, da je slaba kupčija, če naredi samo sto tisoč kron dobička.

Posredovalnica JSZ.

Posredovanje služb. Sprejme se sla-šičar s izpričevani, da more samostojno voditi ta obrt. Poizve se v pisarni JSZ, Stari trg 2. — Sprejme se vrtnar. Poizve se v pisarni JSZ, Stari trg 2.

Odgovorni urednik Anton Marincek,
Izdaja konzorcij »Novega Časa«,
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Kolesa, pnevmatiko, motocikle

vsa dela in opremo pripravlja

J. GOREC

LJUBLJANA, Gospodarska cesta Slav. 61